

Etusivu — Ajankohtaista — Uutiset

Näytä

Muokkaa

Hierarkia

Versiot

Kahvin tuoksua ja eksoottisten hedelmien himoa

4.3.2022 klo 12:30

SKS ja Turun yliopiston kolonialismin historian tutkijat keräsivät tietoa siitä, miten Euroopan siirtomaat ja kolonialismi näkyivät suomalaisessa arjessa 1900-luvulla.

Kokemuksia siirtomaista Suomessa -muistitietokeruuseen saatiin 24 vastausta. Varhaisimmat muistot olivat sota-ajalta ja sen jälkeisiltä vuosikymmeniltä, uusimmat 1900-luvun lopulta.

Vastauksia tuli ympäri Suomea, mutta erityisen monet muistot liittyivät kaupunkiympäristöihin. Monet vastaajat muistelivat lämmöllä siirtomaatavarakauppoja. Vastauksissa palauteltiin mieleen tuotevalikoimaa, tuotteiden asettelua kauppainterioörissä sekä näyteikkunoiden

näkymiä. Erityisen kiinnostavaa on se, miten monien muistelijoiden kirjoituksissa korostuvat aistihavainnot, erityisesti tuoksut. Esimerkiksi vuonna 1930 syntynyt muistelija kertoi, miten pelkkä keruuilmoituksessa ollut sana siirtomaatavarakauppa toi hänen mieleensä voimakkaan mausteiden ja kahvin tuoksun. Kirjoittajat kertoivat myös appelsiinien, banaanien ja muiden eksoottisten hedelmien tulosta Suomeen, ja niistä hetkistä, jolloin niitä vasta ihailtiin ja himoittiin. Myös pitkään odotettuja ensimmäisiä maisteluhetkiä muistettiin – maut eivät olleetkaan aina odotetunlaisia ja myös pettymyksen hetkiä muisteltiin.

Monissa vastauksissa tuotiin esille koulukirjojen ja -opetuksen sisältöjä. Ymmärrys siitä, mitä siirtomaa, imperialismi tai kolonialismi tarkoittivat ei välttämättä ollut kovin selvä. Moni kuitenkin tunnistoi, miten kouluopetus oli muokannut vahvasti rotuoppien mukaisia käsityksiä esimerkiksi afrikkalaisten asemasta maailmassa. Kirjoituksessa nostettiin esille myös mainonnan, tuotepakkausten ja käännöskirjallisuuden rooli siirtomaajärjestelmää koskevien käsitysten muodostumisessa. Joillain kirjoittajista oli niin ikään omakohtaista kokemusta silloisissa siirtomaissa matkustamisesta.

Lähetystyö nähtiin tärkeänä siirtomaita ja niiden asukkaita koskevan tiedonvälityksen väylänä. Useat vastaajista olivat kuulleet tarinoita Afrikasta ja erityisesti Suomen Lähetysseuran kohdealueesta Ambomaasta pyhäkouluissa, jumalanpalveluksissa tai lähetystyötä esittelevissä tilaisuuksissa. Eräässä kirjoituksessa kerrottiin, miten Lahden lyseon monisatapainen poikajoukko istui 1950-luvun lopulla hiirenhiljaa seuraten lähetystyöntekijä Tuure Vapaavuoren kertomuksia Afrikasta.

Erityisesti Helsingin vuoden 1952 olympialaisten yhteydessä avautui uudenlaisia mahdollisuuksia nähdä afrikkalaistaustaisia urheilijoita ja kisavieraita Suomessa. Myös kiertäviltä tivoleja ja sirkuksia muisteltiin eksoottisilta tuntuvien ihmisten ja eläinten näkemisen paikkoina.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Turun yliopiston kolonialismin historian tutkijaryhmä järjestivät *Kokemuksia siirtomaista Suomessa* -keruun 1.2.–31.5.2021. Vastaukset arkistoidaan SKS:n arkistoon ja Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon.

Kiitämme lämpimästi kaikkia keruuseen osallistuneita! Vastaajien kesken on arvottu kirjapalkintoja.

Lisätietoja: SKS:n arkisto, puh. 0201 131 240, arkisto@finlit.fi

[← Palaa takaisin](#)